

KORHOENDERWAARNEMINGEN IN HET GOOI - december 1977 tot februari 1979

De waarnemingen werden uitgevoerd door B. Blessing, medewerker van de Stichting Gooisch Natuurreservaat en aangevuld met enkele waarnemingen van S. Poelstra van de Vogelwerkgroep 't Gooi. Gedurende de waarnemingsperiode werd door Blessing zeker éénmaal in de week over het gehele terrein van 08.00 - 17.00 uur gezocht naar Korhoenders. Ook werden toevallige ontmoetingen genoteerd. Meestal werden de vogels 5 - 20 minuten geobserveerd en gedrag, plaats, groeps-samenstelling en tijdstip genoteerd. In totaal betrof het 89 waarnemingen.

Populatiegrootte

In het voorjaar van 1977 werden regelmatig een haan en vier hennen waargenomen. Ditzelfde aantal werd in het volgende voorjaar van 1978 geteld. Ofschoon waarnemingen in juni en juli erop wijzen dat zeker twee hennen niet tot een succesvolle broedpoging zijn gekomen, werd op 28 juli een hen met één reeds vliegvlug jong waargenomen in gebied A. Vanaf oktober werden vrij plotseling regelmatig 6 hennen geteld, terwijl alleen in die maand twee hanen werden gezien. Het is mogelijk dat in deze maand de familiegroep aansluiting krijgt bij de andere vogels. Voor de toch wel afwijkende geslachtsverhouding is voorlopig geen afdoende verklaring te vinden.

Waarnemingsplaatsen

In de bijgaande figuren zijn de aantallen waargenomen Korhoenders voor de diverse waarnemingsplaatsen gesommeerd weergegeven. Ofschoon dit uiteraard alleen de positieve waarnemingen zijn blijkt toch een grote voorkeur van zowel haan als hennen voor bepaalde gebiedjes gelegen in het centrum van het terrein. In december van 1977 werd twee keer een hen waargenomen op een heideveldje ten zuiden van Hilversum op 4 km. afstand.

Gedurende de wintermaanden werden de hennen vaak in één groep tezamen gezien, waarbij in 1977-78 een voorkeur voor gebied A en het pionierterrein bestond. Gedurende de wintermaanden van 1978-79 werd frekwent de akker B met omringende heideveldjes benut. De haan baltste vooral op gebied A en later ook wel op de akker B. De hennen waren gedurende maart tot en met augustus vaak niet te vinden. Eenzame en kleine groepjes hennen werden nu meer verspreid over het terrein waargenomen. Deze verandering in sociaal gedrag lijkt samen te gaan met het reproductieseizoen en is in overeenstemming met onze bevindingen elders.

Op bijna alle voorkeursgebiedjes werden de hennen zowel foeragerend als rustend aangetroffen. Alleen het gebied C met vrij hoge hei werd bij voorkeur als toevluchtsoord en rustgebied gebruikt. Gebied A is een kaal stuk hei gebrand in 1977, terwijl gebied D gebrand is in 1978. Ook gebied E is een brandplek van vorige jaren. Deze laatste plaats werd in de loop van de waarnemingsperiode steeds minder bezocht. Uit deze waarnemingen blijkt dat de korren inderdaad een voorkeur hebben voor een-tweejarige heideveldjes. Het gebied in het pionierterrein waar de hennen veel gezien werden, bestond uit een open boomgebied met heuveltjes en veel kale stukken als gevolg van militair gebruik als bivakplaats.

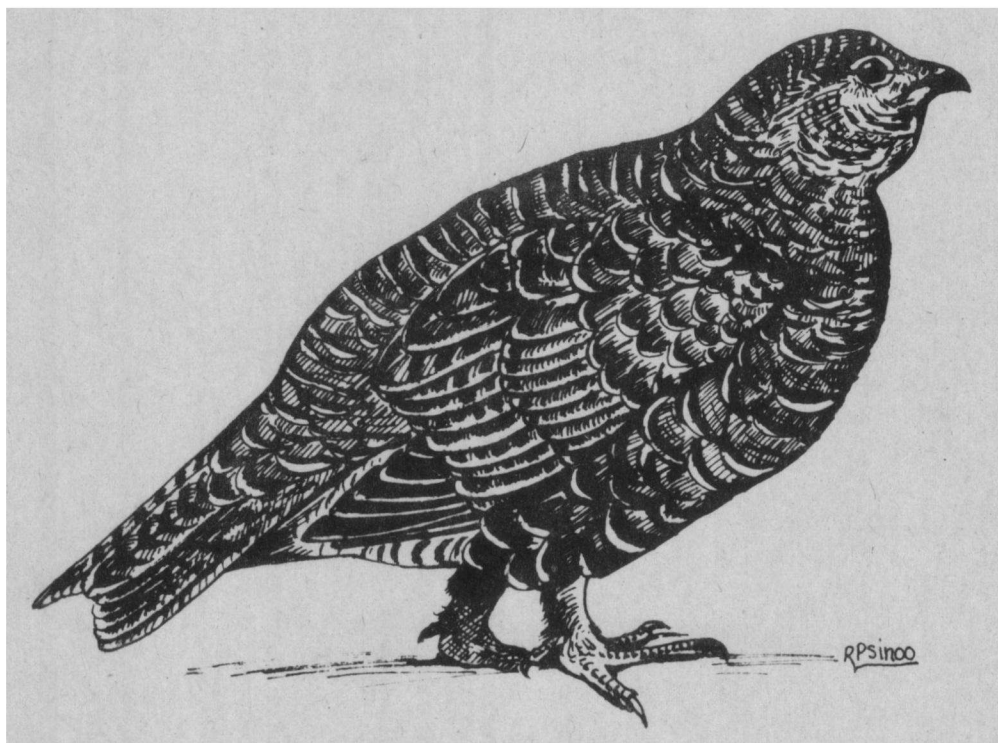
Opmerkelijk is het toenemende gebruik gedurende de waarnemingsperiode van de speciale aangelegde akker. Dit komt goed tot uitdrukking in de gegevens van Poelstra die later is begonnen met zijn waarnemingen. Het ingerasterde gebiedje B bestond uit een boekweitakkertje met een ruig open gehakt omringend terrein met hier en daar een boom (den, erk en eik). Volgens Blessing aten de hanen in het voorjaar ook uitlopende knoppen van krentebomen, terwijl ze 's winters in de berken werden gezien.

Verstoringsen

Volgens de waarnemers en ook eigen waarnemingen waren de korren ten opzichte van mensen beslist niet schuw. De vluchtafstanden bedroegen 10 - 50 m. In enkele gevallen landden de korren weer binnen 50 meter van de vluchtplaats, waarbij ze hetzelfde gebiedje niet verlieten. Andere vervliegelingen ook na storingsen zijn aangegeven in fig. 1. Vier keer werd gedurende de korte waarnemingsperiode met in totaal 12 uur en 22 min. waarnemingstijd, een verstoring door niet aangelijsde honden waargenomen. Dit moet betekenen dat de korren gemiddeld zeker één keer daags door deze dieren worden opgejaagd, waarbij de drukke weekenden nog buiten beschouwing worden gelaten.

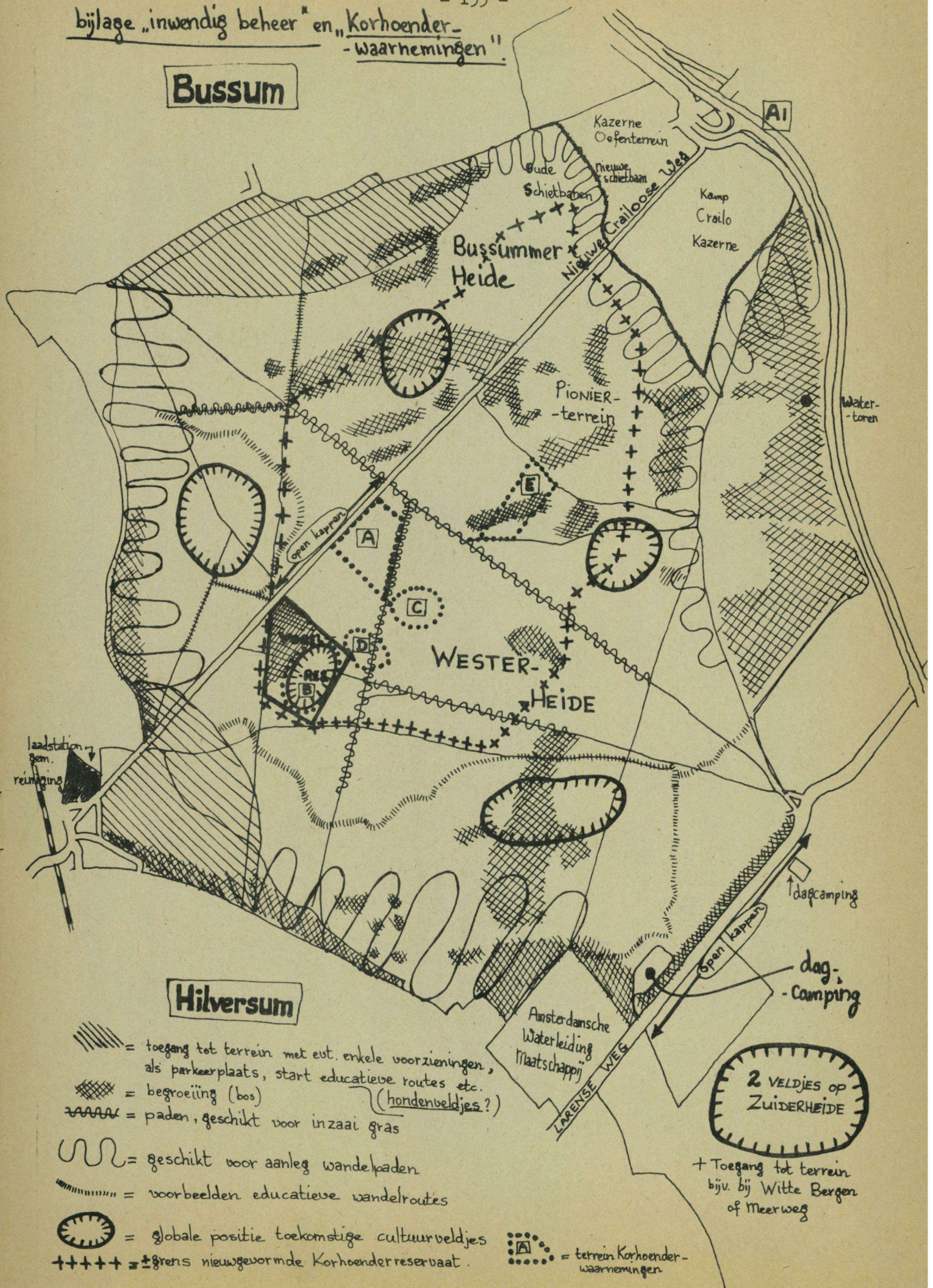
Drs. F.J.J. Niewold en H. Nijland
Afd. Wildbiologie Zoölogie
Rijksinstituut voor Natuurbeheer,
Arnhem

△



bijlage „inwendig beheer“ en „Korhoender-
-waarnemingen“

Bussum



Hilversum

- = toegang tot terrein met evt. enkele voorzieningen, als parkeerplaats, start educatieve routes etc.
- = begroeiing (bos)
- = paden, geschikt voor inzaai gras
- = geschikt voor aanleg wandelpaden
- = voorbeelden educatieve wandelroutes
- = globale positie toekomstige cultuurveldjes
- = grens nieuwgevormde Korhoenderreservaat.

= terrein Korhoender-waarnemingen

+ Toegang tot terrein bijv. bij Witte Bergen of Meerweg